

Art de cultures no europees

2014/2015

Codi: 100534

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500239 Història de l'art	OT	3	1
2500239 Història de l'art	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Francesc Josep de Rueda Roige

Correu electrònic: FrancescJosep.DeRueda@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Francesc Josep de Rueda Roige

Prerequisits

Es recomana tenir comprensió lectora en diverses llengües modernes, a part del català i l'espanyol.

Objectius

Contextualització:

L'assignatura, de caràcter optatiu, s'inclou dins la matèria "Història de l'Art no europeu" (6 crèdits ECTS).

Objectius:

- Adquirir una certa familiaritat amb l'art asiàtic.
- Assolir un bagatge general de les manifestacions artístiques índies i xineses.
- Conèixer els recursos bibliogràfics propis de la disciplina per tal de poder aprofundir en aspectes específics de l'art asiàtic.
- Dominar la terminologia historicoartística adequada.

Competències

Història de l'art

- Analitzar amb esperit crític, a partir dels coneixements adquirits, l'obra d'art en les seves diferents facetes: valors formals, significat iconogràfic, tècniques i procediments artístics, procés d'elaboració i mecanismes de recepció.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional

- Interpretar l'obra d'art en el context en el qual es va gestar i relacionar-la amb altres formes d'expressió cultural
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi
- Reconèixer l'evolució de la imatge artística des de l'antiguitat fins a la cultura visual contemporània.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els creadors dun fenomen artístic en un determinat context cultural
2. Analitzar els receptors dun fenomen artístic en un determinat context cultural
3. Analitzar les idees artístiques sobre un fenomen artístic en un determinat context cultural.
4. Analitzar una imatge artística i situar-la en el seu context cultural.
5. Aplicar els coneixements iconogràfics a la lectura de la imatge artística
6. Definir i explicar amb precisió un objecte artístic amb el llenguatge propi de la crítica d'art.
7. Distingir les tècniques i el procés d'elaboració d'un objecte artístic
8. Estimular la creativitat i fomentar idees innovadores.
9. Examinar una imatge artística i distingir-ne els valors formals, iconogràfics i simbòlics.
10. Explicar els mecanismes de recepció d'una obra d'art.
11. Participar en debats sobre fets històrics respectant les opinions d'altres participants
12. Reconstruir el panorama artístic d'un determinat context cultural
13. Relacionar una imatge artística amb altres fenòmens culturals de la seva època.
14. Saber exposar amb eficàcia els coneixements, oralment i per escrit.
15. Treballar en equip, respectant les opinions alienes i dissenyant estratègies de col·laboració.

Continguts

1. ACOTACIONS PRÈVIES. A l'entorn de la coherència del títol de l'assignatura. Etnocentrisme i colonialisme.
2. ÍNDIA ANTIGA. Introducció. Cultures antigues: La civilització de la vall de l'Indus. Mohenjo - Daro, Harappā, Lothal. Arquitectura, escultura i glíptica.
3. ÍNDIA BUDDHISTA. Origen del buddhisme. Dinastia Maurya. Monuments buddhistes primerencs: stambhes i stūpes. Complexos de Sāñcī, Bārhut i Amāravatī. Arquitectura excavada: chaityes i vihāres. Conjunts de Bhājā i Kārī.
4. BUDDHISME MAHĀYĀNA: El colossalisme dels Kuṣāṇa. Conjunt de Bāmiyān. Tipologies de Buddha. Lakṣana, mudrēs i hastes. La figura del bodhisattva. Escoles de Gandhāra, Mathurā i Sārnāth. Principis estètics. Conjunt rupestre d'Ajantā: pintura.
5. ÍNDIA HINDUISTA: Els principals déus hindús. Conjunts d'Elephanta i Ellorā. Escultura. Evolució del tantrisme. El nagara. Complexos de Khajuraho i Konarak. Els bronzes de la dinastia Cola: Śiva Nataraja. Art dràvida: els cinc Rathas i Mamallapuram.
6. XINA SHANG I ZHOU. Dels orígens a la unificació de l'imperi. Art i ritual. L'expressió dels materials rituals: jade i bronze. Cultures de Yangshao, Longshan i Dawenkou.
7. XINA QIN I HAN. Qin Shi Huangdi i la unificació de l'imperi. El mausoleu del primer emperador. La dinastia Han i les tombes de Mawangdui: el príncep Liu Shen i la princesa Dou Wan. El protagonisme de la laca com a material ritual i la importància de la seda.
8. XINA BUDDHISTA. L'adveniment del buddhisme a Xina. Grans conjunts escultòrics. Dunhuang, Yungang i Longmen. El colossalisme xinès. Art com a propaganda política. Buddhisme popular. Binglingsi i Maijishan.

9. XINA TANG I SONG. L'imperi cosmopolita dels Tang: l'anomenada edat d'or. L'esplendor de Chang'an: arquitectura de poder i punt de confluència de cultures diverses. Arts decoratives i ceràmica. Influències procedents d'Àsia central. L'època daurada del buddhisme. La ruta de la seda. Dazu. Les arts del pinzell: cal·ligrafia, poesia i pintura. El naixement del paisatge en època Tang i el posterior desenvolupament durant la dinastia Song.

10. ALTRES CIVILITZACIONS.

Metodologia

- Classes presencials (activitat dirigida):
  - Classes teòriques.
  - Sessions pràctiques.
  - Eventuals conferències.
- Tutories (activitat supervisada)
  - Resolució de dubtes relacionats amb l'assignatura.
- Campus Virtual
  - Determinats materials, calendari i dates de lliurament.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Sessions teòriques i pràctiques a l'aula	45	1,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15
Tipus: Supervisades			
Orientació i resolució de dubtes	7	0,28	8
Tipus: Autònomes			
Estudi	80	3,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 14
Lectures	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14

Avaluació

Evidència 1: Exercici consistent en dues imatges introductòries d'un petit tema que l'estudiant haurà de desenvolupar (4,5 punts; 45% de la qualificació final). Matèria: temes 2 - 5.

Evidència 2: Exercici consistent en dues imatges introductòries d'un petit tema que l'estudiant haurà de desenvolupar (4,5 punts; 45 % de la qualificació final). Matèria: temes 6 - 10.

Evidència 3: Actitud "positiva" i participació "activa" (1 punt; 10 % de la qualificació final).

Altres aspectes relacionats:

- Definició del "No presentat": si l'estudiant només s'ha presentat a un dels dos exercicis (evidència 1 o evidència 2) i l'ha superat, li constarà un "no presentat". En canvi, si no l'ha superat, li constarà la nota que hagi tret.

- Revisió de les proves: el professor establirà amb suficient anticipació dia i hora de revisió dels exercicis. L'estudiant tindrà el dret a revisar els exercicis en el dia i hora proposats.

- Els casos particulars: l'estudiant ha de concertar tutoria personal amb el professor corresponent a començament de curs.

- Reavaluació: Només tenen dret a una reavaluació - a la data fixada per la Gestió Acadèmica de la Facultat - els estudiants suspesos que s'hagin presentat a tots dos exercicis escrits. El contingut d'aquesta reavaluació serà explicat a inici de curs per part del corresponent professor. La nota màxima a aconseguir a la reavaluació és 5.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Evidència 1	45 %	1	0,04	1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 12, 13, 14
Evidència 2	45 %	1	0,04	1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 12, 13, 14
Evidència 3	10 %	1	0,04	8, 11, 14, 15

Bibliografia

Manuale generals

BÉGUIN, Gilles, L'art bouddhique, CNRS, París, 2009.

CORNU, Philippe, Dictionnaire encyclopédique du bouddhisme, Seuil, París, 2001 (edició espanyola a Akal, Tres Cantos -Madrid-, 2004).

FAHR-BECKER, Gabriele (ed.), Arte asiático, Könemann, Barcelona, 2006.

FISHER, Robert E., Buddhist art and Architecture, World of Art, Thames & Hudson, Londres, 2002.

MIDAL, Fabrice, Le bouddhisme à travers 100 chefs-d'oeuvre, Presses de la Renaissance, París, 2007.

SCHUMANN, Hans Wolfgang, Las imágenes del budismo. Diccionario iconográfico del budismo mahāyāna y tantrayāna, Abada, Madrid, 2007.

VÉLEZ DE CEA, Abraham, El Buddhismo, Biblioteca de las Religiones, 12, Ediciones del Orto, Madrid, 2000.

VV. AA., Oriente en palacio. Tesoros asiáticos en las colecciones reales españolas, catàleg d'exposició del Palacio Real, març - maig 2003, Patrimonio Nacional, Madrid, 2003.

WOOD, Frances, The Silk road. Two thousand years in the heart of Asia, British Library, Glasgow, 2005.

Índia

COOMARASWAMY, Ananda Kentish, La transformación de la naturaleza en arte, Kairós, Barcelona, 1997.

COOMARASWAMY, Ananda Kentish, Sobre la doctrina tradicional del arte, Tradición Unánime, Barcelona, 1983.

FERNÁNDEZ DEL CAMPO, Eva, Las pinturas de Ajanta. Teatro de la naturaleza en la India clásica, Abada, Madrid, 2007.

FERNÁNDEZ DEL CAMPO, Eva, El arte de India, Akal, Tres Cantos -Madrid-, 2013.

FRANZ, Heinrich Gerhard, La antigua India. Historia y cultura del subcontinente indio, Plaza & Janés, Barcelona, 1990.

GARCÍA-ORMAECHEA QUERO, Carmen, El Arte indio, Historia del arte, núm. 24, Historia 16, Barcelona, 1989.

GARCÍA-ORMAECHEA QUERO, Carmen, Arte y cultura de India. Península del Indostán, Himalaya y Sudeste asiático, Cultura artística, núm. 14, Ediciones del Serbal, Barcelona, 1998.

HARLE, James C., Arte y arquitectura en el subcontinente indio, Manuales Arte Cátedra, Cátedra, Madrid, 1992 (edició original anglesa: 1986).

LOTH, Anne-Marie, Art de l'Inde. Diversité et spiritualité, 2 volums, Éditions Chapitre Douze, Brussel·les - París, 2005 (2a. edició revisada i augmentada; edició original: 1994).

MITTER, Partha, Indian Art, Oxford History of Art, Oxford University Press, Oxford, 2001.

PARLIER-RENAULT, Édith, Temples de l'Inde Méridionale (VIe - VIIIe siècles). La mise en scène des mythes, Presses de l'Université Paris-Sorbonne, París, 2006.

RAWSON, Philip, El arte del Tantra, El mundo del arte, núm. 10, Destino, Barcelona, 1992 (edició original anglesa: 1973).

SCHLEBERGER, Eckard, Los dioses de la India: forma, expresión y símbolo, Abada, Madrid, 2004 (traducció de la 2a. edició alemanya, publicada l'any 1997).

SIVARAMAMURTI, C., El arte de la India, Gustavo Gili, Barcelona, 1975.

TAGORE, Abanindranath, Arte y anatomía hindúes, Schapire, Buenos Aires, 1965 (edició parcial a José J. de Olañeta, 2008).

ZIMMER, Heinrich, Filosofías de la India, Siruela, Madrid, 2001.

Xina

CERVERA, Isabel, El Arte chino, Historia del arte, números 23 y 37, Historia 16, Madrid, 1989.

CERVERA, Isabel, Arte y cultura en China. Conceptos, materiales y términos, Cultura artística, núm. 12, Ediciones del Serbal, Barcelona, 1997.

CHENG, Anne, Histoire de la pensée chinoise, Essais, núm. 488, Seuil, París, 1997 (edició espanyola a Ediciones Bellaterra, Barcelona, 2002).

CHENG, François, Vacío y plenitud, Biblioteca de ensayo, núm. 20, Siruela, Madrid, 1991.

CLUNAS, Craig, Art in China, Oxford History of Art, Oxford University Press, Oxford, 2009.

ELISSEEFF, Danielle, Art et archéologie: la Chine du Néolithique à la fin des Cinq Dynasties (960 de notre ère), Manuels de l'École du Louvre, École du Louvre, París, 2008.

ELISSEEFF, Danielle, Histoire de l'art : la Chine des Song (960) à la fin de l'Empire (1912), Manuels de l'École du Louvre, École du Louvre, París, 2010.

FADÓN SALAZAR, Paloma, Breve historia de la pintura china, Colección de Estudios artísticos, núm. 2, Comares, Granada, 2006.

GOEPPER, Roger, La antigua China. Historia y cultura del Imperio del Centro, Plaza & Janés, Barcelona, 1988.

JULLIEN, François, Elogio de lo insípido, Serie mayor, núm. 6, Biblioteca de ensayo, Siruela, Madrid, 1998.

LESBRE, Emmanuelle - LIU Jianglong, La peinture chinoise, Hazan, París, 2004.

LIE Tse, Tratado del vacío perfecto, Los pequeños libros de la sabiduría, núm. 91, José J. de Olañeta Editor, Palma de Mallorca, 2003.

MAILLARD, Chantal, La sabiduría como estética. China: confucianismo, taoísmo y budismo, Akal, Tres Cantos -Madrid-, 1995.

TREGGAR, Mary, Arte chino, El Mundo del Arte, núm. 6, Destino, Barcelona, 1991 (edició original anglesa: 1980).

VV. AA., Xina. Cel i terra, catàleg de l'exposició itinerant de la Fundació "La Caixa", Fundació "La Caixa", Barcelona, 2001.